

«Η αποκαταστατική δικαιοσύνη και η τέχνη υπό το πρίσμα της ψυχικής υγείας»: E- book

Η πανδημία του COVID-19 έφερε την παγκόσμια κοινότητα απέναντι σε νέες προκλήσεις. Αυτή η επείγουσα αλλά και άγνωστη συνθήκη προκάλεσε αλλαγές σχεδόν σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής. Η μακρά περίοδος του social distancing ανέδειξε τις προκλήσεις γύρω από το κομμάτι της ψυχικής υγείας που πολλοί άνθρωποι καλούνται να αντιμετωπίσουν καθημερινά και οι οποίες είναι επιτακτική ανάγκη να αναγνωριστούν. Σε αυτό το πλαίσιο, πιστεύουμε ότι το έργο «Mental Health Matters through Restorative Art» (MHM), μπορεί να αποτελέσει μια νέα πρόταση για την εφαρμογή θεραπευτικών μεθόδων σε άτομα με ψυχικές παθήσεις, βασισμένες στην τέχνη (art therapy) και τις αξίες της αποκαταστατικής δικαιοσύνης (restorative justice).

Έτσι, η Σύμπραξη του προγράμματος είναι στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσει την ολοκλήρωση του πρώτου παραδοτέου και τη δημιουργία ενός e-book με τίτλο *“Bringing restorative justice and art into mental health settings”* σε δύο εκδόσεις, την αρχική περιληπτική έκδοση με τα ευρήματα από την κάθε χώρα (Ηνωμένο Βασίλειο, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ισπανία και Κύπρος) στα αγγλικά και τη μεγαλύτερη έκδοση, γραμμένη στις γλώσσες των εταίρων που συμμετέχουν.

Το e-book αποτελεί μέρος των αποτελεσμάτων του προγράμματος και είναι το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη εργαλείων που έχουν τεκμηριωθεί βάσει έρευνας. Το e-book είναι αποτέλεσμα της συλλογικής προσπάθειας των εταίρων, οι οποίοι πραγματοποίησαν πρωτογενή και δευτερογενή έρευνα, προκειμένου να αποτυπώσουν την εφαρμογή πρακτικών που σχετίζονται με την αποκαταστατική δικαιοσύνη και την τέχνη, υπό το πρίσμα της ψυχικής υγείας. Πιο συγκεκριμένα, κάθε εταίρος πραγματοποίησε βιβλιογραφική έρευνα, όπως επίσης και δέκα ημι-κατευθυνόμενες συνεντεύξεις: πέντε με επαγγελματίες ψυχικής υγείας και πέντε με art therapists. Οι συνεντεύξεις αναλύθηκαν μέσω μεθόδων ποιοτικής ανάλυσης κι είχαν σαν αποτέλεσμα τη διεξαγωγή πολλών συμπερασμάτων για κάθε μία από τις συμμετέχουσες χώρες.

Αυτή η μοναδική έκδοση προσφέρει πληροφόρηση σε βάθος γύρω από την εφαρμογή της τέχνης ως μέσο αποκατάστασης σε δομές ψυχικής υγείας, ενώ ταυτόχρονα υπογραμμίζει την ποικιλομορφία που υπάρχει σε όλη την Ευρώπη. Το κύριο συμπέρασμα είναι ότι η τέχνη και η αποκαταστατική δικαιοσύνη μπορούν συνδυαστικά να αποτελέσουν πολύ αποτελεσματικά εργαλεία τόσο για τις δομές ψυχικής υγείας, όσο και τους ανθρώπους σε ανάγκη.

Βρείτε μας στο διαδίκτυο

Είμαστε πολύ χαρούμενοι για τη λειτουργία της καινούριας μας ιστοσελίδας. Επισκεφθείτε το <https://mentalhealthmatters.eu/> για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα, τα νέα και τις δραστηριότητές μας, αλλά και τις δημοσιεύσεις μας. Μείνετε συντονισμένοι για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εκπαιδεύσεις και τα διαδικτυακά εργαλεία που θα αναπτυχθούν στη διάρκεια του προγράμματος.

Μπορείτε επίσης να μας βρείτε και στο Facebook, ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο: <https://www.facebook.com/MHMerasmus>. Μέσω της ιστοσελίδας μας, μπορείτε να έχετε πρόσβαση συνεχώς σε υλικό και νέα γύρω από την εξέλιξη του προγράμματος, όπως και γενικές ειδήσεις γύρω από το κομμάτι της θεραπευτικής επίδρασης της τέχνης στην ψυχική υγεία.

Σχετικά με το MHM

Η ιδέα του έργου MHM πηγάζει από το γεγονός ότι σε πολλές χώρες τα προβλήματα ψυχικής υγείας αποτελούν την συχνότερη αιτία αναπηρίας. Οι άνθρωποι που πάσχουν από ψυχικές νόσους και κυρίως όσοι ζουν σε δομές ψυχικής υγείας βρίσκονται συχνά στο κοινωνικό περιθώριο και γίνονται θύματα κοινωνικού στιγματισμού και διακρίσεων, αντικρίζοντας καθημερινά αδικίες εις βάρος τους.

Παρά το γεγονός ότι η θεραπευτική επιρροή της τέχνης σε άτομα με ψυχικές νόσους αναγνωρίζεται ολοένα και πιο συχνά, δεν αποτελεί συνήθη θεραπευτική μέθοδο σε δομές ψυχικής υγείας ανά την Ευρώπη. Επιπρόσθετα, υπάρχει έντονη ανάγκη για πιο σύγχρονες μεθόδους, οι οποίες θα βελτιώσουν τη σχέση μεταξύ ασθενή και θεραπευτή και θα βοηθήσουν στην κοινωνική ένταξη των ψυχικά νοσούντων.

Την ίδια στιγμή η Αποκαταστατική Δικαιοσύνη μπορεί να υποστηρίξει ακόμη περισσότερο τους ψυχικά νοσούντες, ανατρέποντας την σχέση εξουσίας ανάμεσα στον θεραπευτή και τον θεραπευόμενο, συνεισφέροντας παράλληλα στην ανακούφιση των ψυχικά ασθενών και στην κοινωνική τους ένταξη. Οι δυνατότητες και τα οφέλη του συνδυασμού της θεραπευτικής τέχνης και της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, εξακολουθούν να μην χρησιμοποιούνται σε εκπαιδευτικό υλικό και προγράμματα, αφήνοντας τους επαγγελματίες του τομέα στην άγνοια.

Το έργο Mental Health Matters through Restorative Art (MHM) στοχεύει να καλύψει αυτό το κενό δημιουργώντας μια διατομεακή συνεργασία η οποία θα παρέχει καινοτόμες προτάσεις στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων μέσω της δημιουργίας, πιλοτικής εφαρμογής και διάχυσης εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτικών εργαλείων για τις ανάγκες των επαγγελματιών ψυχικής υγείας, των ειδικών της αποκαταστατικής δικαιοσύνης και των θεραπευτών τέχνης στις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το έργο ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2019 και θα ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2021.

Στόχοι του προγράμματος

Το MHM στοχεύει στη βελτίωση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των εμπειριών των επαγγελματιών ψυχικής υγείας χρησιμοποιώντας την τέχνη και τις αρχές της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, στην ενημέρωση καλλιτεχνών σε σχέση με την χρήση της τέχνης ως εργαλείο για ανακούφιση των ψυχικά ασθενών καθώς και την κοινωνική τους αποκατάσταση, στη δημιουργία καινοτόμων εργαλείων τα οποία ενισχύουν την παροχή φροντίδας όσων ζουν σε δομές ψυχικής υγείας με βάση μια μεθοδολογική προσέγγιση που συνδυάζει τα οφέλη της θεραπείας τέχνης με τις αξίες της αποκαταστατικής δικαιοσύνης και στη δημιουργία ηλεκτρονικών προγραμμάτων εκμάθησης για ενήλικες που θα ενισχύσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους, υποστηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη δημιουργία και την πρόσβαση σε νέες μεθόδους στήριξης των ατόμων με ψυχικά νοσήματα.

Η σύμπραξη για το έργο αποτελείται από 6 εταίρους, τον συντονιστή, Restorative Justice for All (HB) και 5 ακόμη οργανισμούς: Center for Social Innovation-CSI (Κύπρος), Κοινωνικές Συνεταιριστικές Δραστηριότητες Ευπαθών Ομάδων- EDRA (Ελλάδα), Lélekben Otthon Közhasznú Alapítvány (LOKA) (Ουγγαρία), Fundacion INTRAS (Ισπανία), and Anotati Scholi KAlon Technon -ASFA (Ελλάδα).